

Till Universitetskanslerämbetet

KKH dnr 1.3-82-2018

2018-06-18

KKH Remiss - UKÄ Kvalitetssäkring av forskningen

Kungl. Konsthögskolan har inbjudits att inkomma med ett yttrande avseende skrivelsen "Kvalitetssäkring av forskning - Rapportering av ett regeringsuppdrag".

Kommentarer på rapport

Skrivelsen är utförlig och ger en bra introduktion till det nuvarande läget (nationellt och internationellt) samt ger en kortare historisk återblick på hur utvärderingar av olika kvalitetssäkrande processer inom utbildning och forskning skett. Kungl. Konsthögskolan välkomnar att UKÄ fått regeringsuppdraget att utvärdera hela lärosätets verksamhet där utbildning, forskning och samverkan ingår och att fokus ligger på processen och kvalitetssäkringen. Alla dessa delar är i realiteten djupt sammanflätade i det vardagliga arbetet och i visionerna för framtida utveckling vid lärosätet. En annan positiv del är UKÄ:s samordningsuppdrag för olika utvärderingar och uppföljningar.

Det framgår på flera ställen i rapporten att arbetsgruppen tagit en lyssnande hållning till de olika medverkande lärosätena. Denna medvetenhet visar sig t.ex. i formuleringarna om att olika forskningsämnesområden, discipliner och lärosätesprofiler har olika kontexter och förutsättningar och därmed inte praktiskt eller produktivt låter sig jämföras med andra områden eller lärosäten med andra villkor (t.ex. de med mycket högre statsanslag). Andra delar rör t.ex. tanken på tid när det gäller att mäta resultat av t.ex. samverkansprocesser och nyttiggörande av forskning, och tonvikten på akademisk frihet och integritet. Det är också positivt att den konstnärliga grunden/forskningen nu ges en lika självklar plats i rapporten som den vetenskapliga grunden/forskningen.

Vad gäller god forskningssed och oredlighet i forskning ser Kungl. Konsthögskolan allmänt att en samlad lagstiftning är önskvärd för all forskning (både konstnärlig och vetenskaplig), och oberoende av huvudmannaskap (sid 23).

Några aspekter att reflektera över:

På sidan 5 nämns att UKÄ anser att granskningen av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete av utbildning och forskning bör ske vid samma tillfälle, vilket är bra. Det sägs att detta görs med syfte att stärka länken mellan utbildning och forskning. Frågan är om det kan finnas fler aspekter i arbetet som kan göra intentionen med 'länkandet' starkare än bara en tidsmässig sammanfallenhet? Själva underlagen (vägledning och självvärdering) ska skrivas fram i enskilda rapporter för utbildning och forskning. Finns det någon del där den ovan nämnda sammanflätningen mellan utbildning och forskning kan synliggöras mer tydligt? Forskarutbildningen är ett exempel där denna länk blir konkret tydlig med doktorander som

undervisar, eller när studenter deltar i professorers konstnärliga forsknings- och utvecklingsarbetsprojekt, eller när studenter på master- eller post-master nivå driver egna kortare så kallade KFoU-projekt vid Kungl. Konsthögskolan. Det är viktigt att student- och doktorandperspektiv tas med vilket också rapporten uttrycker.

Vad gäller komponenterna i det nationella kvalitetssäkringssystemet för högre utbildning, gör UKÄ en bra analys av de metodutvecklingsbehov som finns att även inkludera kvalitetssäkring för forskning i den föreslagna komponenten granskning av lärosätens kvalitetssäkringsarbete.

En reflektion kan göras i relation till sid 47 där den "kontinuerliga kollegiala granskningen" också har sina begränsningar på så sätt att den forskning som tillhör den så kallade nyfikenhetsforskningen kanske får svårare att få gehör då den inte agerar inom givna ramar eller de av samtiden gjorda prioriteringarna för vilken ämnesforskning eller metoder som anses gälla. Detta gäller även den klassiska meriteringen av forskare som t.ex. i krav på disputation vilket hindrar många kvalificerade konstnärliga professionella utövare att söka externa forskningsmedel. Detta ger konsekvensen att ett konstnärligt lärosäte som Kungl. Konsthögskolan med en jämförelsevis låg grad (även om den ökar) disputerade lärare har svårare att mäta sig med icke-konstnärliga forskningsmiljöer så länge utvärderingsfrågor inte tar hänsyn till detta faktum. Denna problematik kan även uppstå när det gäller generaliserande indikatorer (på sid 54 nämns självvärderingens roll för att kontextualisera kvantitativa mått). Det är bra att det i diskussionen om bedömningsgrunder på sid 49 lyfts fram att de bör formuleras så de kan ta hänsyn till lärosätets profilering och olikheter i förutsättning för forskning. Nätverket Konstex, för lärosäten med examen på konstnärlig grund, skulle exempelvis kunna bidra med ett gemensamt ramverk.

Vad gäller bedömggrupper utgör doktorander en viktig del. Det bör även vara personer som har erfarenhet av utbildning och forskning. Även om vissa delar av forskarutbildning och seniorforskning har mycket specifika sammanhang och villkor, och vilka bör granskas av dem som har kompetensen för detta, så är det också önskvärt med kompetens som kan ta in hela perspektivet av lärosätets verksamhet, dvs utbildning, forskning och samverkan. Idealiskt sett skulle en utvärdering av kvalitetssäkring av utbildning och forskning ske vid samma tillfälle, i samma process, dvs ej vara uppdelat i två olika underlag, självvärderingar. Det skulle vara en mer spännande och kvalitetsdrivande process för lärosätet där de olika delarnas integration verkligen skulle synliggöras. Det är också i linje med det som styr- och resursutredningen betonar, att utbildning och forskning måste ses som en helhet.

En tidsperiod på sex år är en realistisk och görbar intervall. Det ger lärosätet en möjlighet att agera och utveckla. Forskarutbildning och forskningsprojekt har förhållandevis långa tidsramar, samt möjligtvis en högre unicitet vad gäller specifika teman som undersöks, jämfört med kandidat- och master-program.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Sara Arrhenius efter föredragning av forskningskoordinator Åsa Andersson.

Sara Arrhenius
rektor